

Utformning av lätta markstridsförband

Innehållsförteckning

1. Regeringsbeslut 7, 2007-12-19, Fö2006/702/EPS (slutlig), Fö2007/166/EPS m.fl. Regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende Försvarmakten, Särskild redovisning – Utformning av lätta markstridsförband	2
1.1. Uppgiften.....	2
1.2. Sammanfattning	2
1.3. Redovisningen.....	3
1.3.1. Övergripande förbandsbeskrivningar.....	6

1. Regeringsbeslut 7, 2007-12-19, Fö2006/702/EPS (slutlig), Fö2007/166/EPS m.fl. Regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende Försvarmakten, Särskild redovisning – Utformning av lätta markstridsförband

1.1. Uppgiften

Ur Regeringsbeslut 7, 2007-12-19, Fö2006/702/EPS (slutlig), Fö2007/166/EPS m.fl. Regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende Försvarmakten, Särskild redovisning:

Försvarmakten ska i budgetunderlaget för 2009 redovisa ett preliminärt förslag till hur en enhetlig lätt förbandstyp kan utformas. Förslaget ska beakta behoven att:

- öka förmågan att med hög beredskap kunna transportera insatsförband med flyg eller fartyg till avlägset belägna insatsområden,
- öka förmågan att genomföra uthålliga insatser med större enheter ur dessa förband samt
- öka de lätta förbandens användningsområde (bland annat genom minskad specialisering mot vissa uppgifter, terrängförhållanden och klimatzoner).

Förslaget ska utgå ifrån en analys av gränsytorerna mellan förband med likartad utformning och delvis överlappande förmåga. Översynen bör bland annat omfatta luftburen bataljon, jägarbataljon, lätt mekaniserad bataljon, underrättelsebataljon, säkerhetsbataljon och amfibiebataljon. Förslaget behöver inte innebära att samtliga lätta förband inordnas i samma stridskraft.

1.2. Sammanfattning

Försvarmakten lämnar som preliminärt förslag att lätta markstridsförband utformas inom ramen för olika generella förbandskoncept. Detta medger förutsättningar för tillfälligt sammansatta, modulärt uppbyggda stridsgrupper eller styrkor och att nuvarande förmågebredd och flexibilitet inom markstrids- och sjöstridsfunktionen säkerställs. Försvarmakten avser fortsätta med ett modulärt förhållningssätt. Förbandskoncepten innehåller de förbandstyper och förbandsenheter ur förbandstyper, inom vilka det finns vissa systemlikheter eller kan ske samordning för att utveckla/vidareutveckla sådana. Förbandstyperna och förbandsenheterna vidmakthåller sina särarter utan att ofördelaktigt begränsa ett ökat användande av förbanden i andra avseenden. Förbandstyperna och förbandsenheterna behåller även sin stridskraftstillhörighet.

Det preliminära förslaget är i linje med vad Försvarsmakten redovisat i slutrapporten för perspektivstudien 2005-2007¹ och som därutöver har framkommit av studiens arbete.

Inom förbandskonceptet *skytteförband* inordnas, i denna redovisning, amfibiebataljonens skyttekompanier, luftburen bataljon och lätt mekaniserad bataljon samt närskyddskompanierna (lätta skyttekompanier) som ingår i artilleribataljonen och luftvärnsbataljonen. Inom förbandskonceptet *jägarförband* inordnas, i denna redovisning, jägarbataljon och kustjägarkompaniet ur amfibiebataljonen. Slutligen, inom förbandskonceptet *underrättelse och säkerhetsförband* inordnas, i denna redovisning, underrättelsebataljon och säkerhetsbataljon. Samordning inom förbandskoncepten bedöms leda till synergieffekter inom förmågeutveckling, utbildning och samövning, materielutveckling och materielanskaffning vilket leder till bättre kompatibilitet och högre uthållighet vid insatser. Såväl förbandstyperna och förbandsenheterna som förbandskoncepten kompletterar varandra och förstärker förmågors effekt på högre nivå eller i tillfälligt sammansatta förband.

Försvarsmakten avser genomföra ytterligare översyn syftande till att på längre sikt utveckla kompatibilitet inom skytteförbanden och jägarförbanden och mellan dessa förbandskoncept. Översynen avser kompaninivån och lägre strukturer, i viss mån bataljonsnivån, utan att driva likheterna för långt, till identiska eller nära identiska förhållanden. Den modulära principen kommer inom ramen för ett logistikperspektiv att kräva likheter eller nära likheter i vissa dimensionerande avseenden, särskilt fordons-, vapen-, lednings- och sambandssystem. Likheter eller nära likheter i dessa avseenden ska däremot inte leda till att förbandstypernas roller i ett taktiskt och operativt sammanhang förändras. Systemlikheterna i de lägre strukturerna kan vara föremål för synergieffekter och på längre sikt även leda till kostandsrationalisering. Intill dess att dessa systemlikheter – kompatibilitet har skapats, kan det innebära kostnadsökningar, exempelvis om och när enhetliga fordons-, vapen-, lednings- och sambandssystem är realiserade.

Förslaget har beaktat behoven att öka förmågan att med hög beredskap kunna transportera insatsförband med flyg eller fartyg till avlägset belägna insatsområden, även beaktat behoven att öka förmågan att genomföra uthålliga insatser med större enheter ur dessa förband samt beaktat behoven att öka de lätta förbandens användningsområde (bland annat genom minskad specialisering mot vissa uppgifter, terrängförhållanden och klimatzoner).

1.3. Redovisningen

Arbetet har genomförts som en granskning av ett antal faktorer. De faktorer som granskats är förbandets inriktning och förmågor samt organisation och utrustning,

¹ Ett hållbart försvar för framtida säkerhet, HKV 2007 12 20, 23 382:63862

vilket faller inom det som i uppgiften formuleras som ”liknande utformning och delvis överlappande förmågor”. Som ett symmetriskt utgångsläge har förbandstyperna inordnats i två kategorier, *manöverförband* och *funktionsförband*. Inom manöverförbanden har inordnats amfibiebataljon, jägarbataljon, luftburen bataljon och lätt mekaniserad bataljon samt närskyddskompanierna (lätta skyttekompanier) ur artilleribataljonen och luftvärnsbataljonen. Inom kategorin funktionsförband har underrättelsebataljon och säkerhetsbataljon inordnats.

Angivna förbandstyper har stora olikheter i relation till varandra, dels genom sina ursprung och sentida utveckling, dels genom sina roller i ett taktiskt och operativt sammanhang, det vill säga särarter. Markstridsfunktionens förmågebredd konstitueras av förbandstypernas olikheter. Förmågebredden är grunden för resultatet av insatser och operationer, därmed även inom vilken grad av risktagning som dessa genomförs. Olikheterna mellan förbandstyperna leder bland annat till skillnader i organisation, antingen på bataljonsnivån eller som för vissa, även på eller ned till lägsta nivå. Förbanden har därutöver olika personella kravprofiler för utbildning och tjänstgöring. En avgörande förändring av förbandstyperna har inom rådande tidsförhållanden för denna översyn inte bedömts vara vinstgivande.

Översynen har däremot konstaterat vissa generella likheter mellan förbandstyperna inom kategorin manöverförband som grupp betraktat och på samma sätt mellan de två funktionsförbanden. Likheter mellan manöverförbanden består på bataljonsnivån dels i inriktning och förmågor, dels avseende deras organisation i stort. Vad avser inriktning och förmågor finns generella likheter i förmågan verkan/bekämpning, genom strid till fots i terräng och bebyggelse samt transporterbarheten i medelstora transportflygplan med fordon och i helikopter utan fordon. De organisatoriska likheterna består i organisering av bland annat bataljonsstab och tre manöverkompanier eller -skvadroner. För funktionsförbanden består de generella likheterna avseende inriktning och förmågor i förmågan ledning, genom en förbandsvis utvecklad/bred förmåga att inhämta och bearbeta information. Organisatoriskt är likheten tillgången till bataljonsstab med en betydande och integrerad bearbetningsförmåga.

Mellan manöverkompanierna föreligger som skytteförband, generella systemlikheter för amfibiebataljon, luftburen bataljon och lätt mekaniserad bataljon samt närskyddskompanierna avseende grundförmåga och organisation på kompani-, pluton- och gruppnivå. På samma sätt, inom grundförmåga och organisation föreligger generella systemlikheter som jägarförband mellan jägarbataljonen med avseende på jägarskvadroner och kustjägarkompani ur amfibiebataljonen.

På kort sikt bildas generella förbandskoncept enligt nedanstående indelning inom vilka förbandstyper och förbandsenheter inordnas, utgående från systemlikheter men behållandes sina roller i ett taktiskt och operativt sammanhang.

- *Skytteförband* där alla lätta skyttekompanier i mekaniserade bataljoner, luftvärnsbataljon och artilleribataljon, i grunden organiseras likformigt; grupp, pluton och kompani och förses med lika materiel. På samma sätt för skyttekompanier/-skvadroner i amfibiebataljon och luftburen bataljon, där varje undantag organisatoriskt och materiellt ska beslutas.
- *Jägarförband* där grupper och i viss mån pluton och skvadron/kompani har likartad utformning och grundförmåga, för jägarbataljonen, dess jägarskvadroner och amfibiebataljonens kustjägarkompani.
- *Underrättelse och säkerhetsförband* med underrättelsebataljon och säkerhetsbataljon. I underrättelsebataljonen ingår ett fallskärmsjägarkompani.

Att öka förmågan att med hög beredskap kunna transportera insatsförband med flyg eller fartyg till avlägset belägna insatsområden har översatts till att ha förutsättningar för snabbinsats eller att etableras till insats som kräver resurser (*deployability*). Dimensionerande blir att vara transportabel i medelstora transportflygplan som sista fas. De transportflygplan som blir gränssättande är C-130 eller dess framtida motsvarighet men även andra och större flygplan, med prestanda att landa på kortare och/eller fältmässiga landningsbanor har vägts in, exempelvis C-17 och A400X. De senare har bättre lastprestanda i vikt och volym än C-130.

Att öka förmågan att genomföra uthålliga insatser med större enheter ur förbanden har översatts till att ha förutsättningar för långvarig insats eller att försörjas på långa avstånd (*sustainability*). Dimensionerande blir att ha kompatibla förbandsenheter, med enkla logistiklösningar, som kan avlösa/rotera varandra. Det som blir gränssättande är drivmedel, ammunition och i viss mån även reservdelar. För att kunna avlösa/rotera varandra blir kompaninivån främsta enhet att utveckla likheter inom, vilket också medger sammansättning av kompanier/skvadroner i tillfälligt sammansatta bataljonsförband eller bataljonsstridsgrupper. Vad avser uthållighet och insatser med större förbandsenheter krävs en god redundans, för att hålla en enhet/ett förband insatt och därefter kunna avlösa/rotera, med tid för återhämtning och/eller reorganisation efter genomförd insats.

Att öka de lätta förbandens användningsområden har översatts till att ha förutsättningar för lösande av varierade uppdrag (*flexibility*), inom olika tidsförhållanden och olika konflikt-/operationskaraktärer, att verka i olika terrängmiljöer, olika klimat m.m., varvid förbanden relativt nuläget ska kunna meranvändas och att särarter inte får begränsa användande i andra avseenden.

Alltför avgränsade förmågor eller minskad förmågebredd kan leda till ökad risktagning.

1.3.1. Övergripande förbandsbeskrivningar

Nedan följer en övergripande förbandsbeskrivning av respektive och i översynen omfattade förbandstyper avseende bataljonsförband.

Amfibiebataljon utgör en utveckling och ominriktning av det tidigare kustartilleriets olika förband, och ingick tidigare i amfibiebrigadförbanden. Förbandets huvudinriktning är att:

- etablera och upprätthålla kontroll i ett maritimt område som består av skärgård, öppen kust, hamn, floder och deltan samt större inre vattenområde och genom sjö och markstridsinsatser förhindra en motståndares taktiska och operativa verksamhet in emot och från en kust.

Amfibiebataljonen ska kunna verka i två riktningar med en för uppgiften anpassad organisation. Förbandet ska även kunna genomföra offensiva insatser inom ett av motståndaren behärskat närområde samt innästling på djupet av motståndarens gruppering i syfte att störa verksamhet och inhämta information.

Bataljonen består av en bataljonsstab, ett ledningskompani, två amfibieskyttekompanier, ett kustjägarkompani, ett trosskompani och ett bekämpningskompani. Personalvolymen uppgår till cirka 1 000 personer.

Samverkansförmåga med flygförband/flygstridsförband finns på bataljonsnivå vid bataljonen.

Förbandets verksamhet utgår från de inneboende förmågorna rörlighet och verkan. Förbandets primärförmågor är verkan och underrättelser/information. Förbandet har en hög kravprofil på viss personal och medel kravprofil på huvuddelen av personalen – tjänstbarhet A och B.

Amfibiebataljonen står inför en större halvtidsmodifiering där organisation och materiel kommer överses i syfte att även fortsättningsvis kunna integrera med markförband samtidigt som huvuduppgiften löses.

Jägarbataljon utgör en utveckling av tidigare jägarförband inom armén, och ingick tidigare i divisionsförbanden. Förbandets huvudinriktning är att:

- genomföra markstridsinsatser och underrättelseinhämtning på djupet av operationsområdet eller långt framskjutna avstånd och/eller i svåra, restriktiva områden.

Förbandet uppträder i regel i mindre eller medelstora förbandsenheter, pluton eller förstärkta plutoner inom skvadrons eller bataljons ram. Förbandet ska under lång tid kunna uppträda självständigt, över en stor yta och helt avskuret från egna förband, och i påfrestande terräng- och klimatförhållanden. Detta sammantaget ställer höga krav på personalens tjänstbarhet.

Bataljonen består av en bataljonsstab, tre jägarskvadroner och en förstärkningsskvadron. Personalvolymen uppgår till cirka 585 personer.

Samverkansförmåga med flygförband/flygstridsförband finns på plutonsnivå vid bataljonen.

Förbandets verksamhet utgår från de inneboende förmågorna uthållighet och rörlighet. Förbandets primärförmågor är verkan och underrättelser/information. Förbandet har en hög kravprofil på personal – tjänstbarhet A.

Luftburen bataljon utgör en utveckling av en ny förmåga inom armén, utgående från arvförband, och ingick tidigare i armébrigadförbanden. Förbandets huvudinriktning är tt:

- genomföra framskjutna markstridsinsatser, även evakuering/undsättning, med stöd av taktisk trupptransport i helikopter eller flygplan.

Förbandet uppträder i regel i större förbandsenheter, skvadron eller skvadronsstridsgrupp. Förbandet ska kunna uppträda avskuret under viss tid inom ramen för de framskjutna insatserna, vilket sammantaget ställer krav på personalens tjänstbarhet.

Bataljonen består av en bataljonsstab, en lednings- underhållsskvadron, tre luftburna skvadroner och en understödsskvadron. Personalvolymen uppgår till cirka 820 personer.

Samverkansförmåga med flygförband/flygstridsförband finns på skvadronsnivå vid bataljonen.

Förbandets verksamhet utgår från de inneboende förmågorna verkan och rörlighet. Förbandets primärförmåga är verkan. Förbandet har en hög kravprofil på personal – tjänstbarhet A.

Lätt mekaniserade bataljon utgör en utveckling av tidigare mekaniserade förband inom armén, utgående från arvförband, och ingick tidigare i armébrigadförbanden. Förbandets huvudinriktning är att:

- genomföra mekaniserade markstridsinsatser.

Förbandet uppträder i regel i större förbandsenheter, kompani eller bataljonsstridsgrupp. Förbandet uppträder nära egna understödjande eller funktionsstödjande förband vilket sammantaget ställer måttliga krav på personalens tjänstbarhet.

Bataljonen består av en bataljonsstab, ett lednings- och understödskompani, tre skyttekompanier och ett trosskompani. Personalvolymen uppgår till cirka 950 personer.

Samverkansförmåga med flygförband/flygstridsförband finns på bataljonsnivå vid bataljonen.

Förbandets verksamhet utgår från de inneboende förmågorna verkan, rörlighet och skydd. Förbandets primärförmåga är verkan. Förbandet har en medel kravprofil på personal – tjänstbarhet B.

Säkerhetsbataljon utgör en utveckling av tidigare säkerhetsförband inom Försvarsmakten, ingick tidigare i divisionsförbanden. Förbandets huvudinriktning är:

- säkerhetstjänst, inom ramen för detta har förbandet en bred inhämtnings och bearbetningsförmåga samt förmåga att förebygga säkerhetshot.

Förbandet uppträder i regel i som sammansatt säkerhetsförband eller genom att specifika förmågor (förbandsenheter) avdelas.

Bataljonen består av en bataljonsstab, en lednings- och underhållsskvadron, en funktionsskvadron och två säkerhetsskvadroner. Personalvolymen uppgår till cirka 710 personer.

Förbandets verksamhet utgår från förmågan ledning. Förbandets primärförmågor är skydd och underrättelser/information. Förbandet har en medel kravprofil på personal – tjänstbarhet B.

Underrättelsebataljon utgör en utveckling av tidigare underrättelseförband inom armén, ingick tidigare i divisionsförbanden. Förbandets huvudinriktning är:

- underrättelsetjänst, inom ramen för detta har förbandet har en bred inhämtnings- och bearbetningsförmåga.

Förbandet uppträder i regel i som sammansatt underrättelseförband eller genom att specifika förmågor (förbandsenheter) avdelas. Vissa uppgifter ska kunna lösas under längre tid och självständigt.

Bataljonen består av en bataljonsstab, en lednings- och underhållsskvadron, och två underrättelseskvadroner, ett fallskärmsjägarkompani och en UAV-skvadron. Personalvolymen uppgår till cirka 580 personer.

Förbandets verksamhet utgår från förmågan ledning. Förbandets primärförmåga är underrättelser/information. Förbandet har en hög kravprofil på personal – tjänstbarhet A.